

Vypracovala:

Dagmar Koubová, Ludmila Zvěřinová (studijní obor: Všeobecná sestra, prezenční forma studia, FZV UP v Olomouci), Akademický rok: 2012/2013

Odborný konzultant:

Bc. Blanka Charamzová, Petra Neumannová (II. chirurgická klinika FNOL)
doc. MUDr. Marie Černá, Ph.D. (Radiologická klinika)

Didaktický konzultant:

PhDr. Danuška Tomanová, CSc. (FZV UP, Olomouc)

Zdroje:

KRAJÍČEK, Milan et al. 2007. Chirurgická a intervenční léčba cévních onemocnění. 1. vydání
Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-0607-8.

NEKULA, Josef. 2003. Radiologie. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003.

ISBN [80-244-0672-1](#).

Ilustrace:

Vlastní ilustrace (zpracovala Ludmila Zvěřinová)

Obrázek PTA

http://www.google.cz/imgres?hl=en&biw=1024&bih=639&tbn=isch&tbnid=NRZJal48roiNyM:&imgrefurl=http://www.texasheartinstitute.org/HIC/Topics/Cond/CoronaryArteryDisease.cfm&docid=9xNpuBe7J-6v_M&imgurl=http://www.texasheartinstitute.org/HIC/Topics/images/fig15_ptca1_3.jpg&w=200&h=314&ei=56afUKe_GaPk4QSX2oHQDw&zoom=1&iact=hc&vpx=485&vpy=275&dur=1401&hovh=251&hovw=160&tx=111&ty=154&sig=115128816503991649168&page=2&tbnh=162&tbnw=103&start=15&ndsp=20&ved=1t:429.r:7.s:20.i:150

Fm-L009-027-EM-036 (v2)

Kontakt

Fakultní nemocnice Olomouc
I. P. Pavlova 6, 779 00 Olomouc
tel.: +420 588 441 111
e-mail: info@fnol.cz
www.fnol.cz

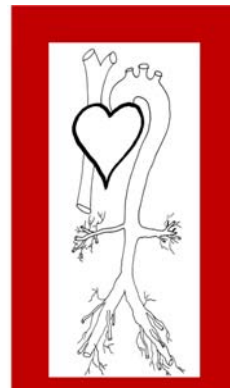
II. chirurgická klinika

Odd. 37: tel.: 588 442 418
Cévní ambulance: po až pá (7:00 - 15:30), tel.: 588 442 408
Všeobecné ambulance: po až pá (7:00 - 15:30), tel.: 588 442 409
Sekretariát: tel.: 588 442 401
Oddělení urgentního příjmu: tel.: 588 442 654

Perkutánní transluminální angioplastika (PTA) Subintimální rekanalizace (SIR)

edukační materiál pro pacienty

Vážená paní, Vážený pane,

vítáme Vás na naší II. chirurgické klinice, kam jste byl/a přijat/a pro provedení výkonu Perkutánní transluminální angioplastiky (PTA) či subintimální rekanalizace (SIR). Rádi bychom Vám věnovali tohoto průvodce, ve kterém najdete užitečné informace o průběhu Vaší hospitalizace na našem oddělení. V případě jakýchkoli otázek či nejasností se kdykoli obraťte se svými dotazy na ošetřující sestru či svého ošetřujícího lékaře.

Rádi Vám na cokoli odpovíme či poradíme.

■ Ptáte se, co v našem průvodci najdete?

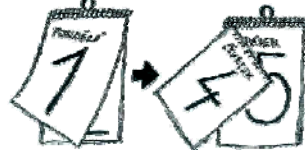
Na každé straně či dvojstraně je umístěn vždy jeden den hospitalizace a jeho „plán“ aneb informace o tom, co od daného dne na našem oddělení můžete očekávat.

Také zde naleznete odpovědi na základní otázky a „rady a doporučení“ vztahující se k samotnému výkonu (PTA, SIR viz níže) a s ním spojenou hospitalizaci na našem oddělení.

■ Základní informace o hospitalizaci

Jak dlouho budu hospitalizován/a na Vašem oddělení?

Obvyklá délka hospitalizace se pohybuje mezi čtyřmi až pěti dny, nevyskytnou-li se komplikace.

Budu po výkonu v pracovní neschopnosti?

Pracovní neschopnost po výkonu obvykle nevzniká. Avšak záleží individuálně na Vašem zdravotním stavu, na tom jak se zdravotně cítíte v pořádku a v neposlední řadě i na charakteru Vašeho povolání.

Kde najdu další užitečné informace:

- Základní informace o zdravotnickém zařízení (dle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím) naleznete na odkazu: www.fnol.cz (Informace pro pacienty, Práva pacientů)
- Zákon 106/1999sb. (O svobodném přístupu k informacím): <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=325>

Místo pro Vaše poznámky:

■ Konec hospitalizace – den PROPUSŘTĚNÍ

Pokud Vám lékař v průběhu hospitalizace naordinoval léky, které jste dosud neužíval/a:

- bude Vám před propuštěním dána domů dávka léků na 3 dny. Tak, aby Vám léky vystačily do návštěvy Vašeho praktického lékaře. Ten Vám předepíše recept nebo
- Vám lékař na našem oddělení přímo vystaví na dané léky recept.

Při propuštění obdržíte (nebo Vám bude zaslána poštou) tzv. propouštěcí zpráva. Tu předejte Vašemu praktickému lékaři.

Pokud Vám byla vystavena pracovní neschopnost, musíte se po propuštění nahlásit do 3 dnů u svého praktického lékaře.

Regulační poplatek za hospitalizaci je možno uhradit:

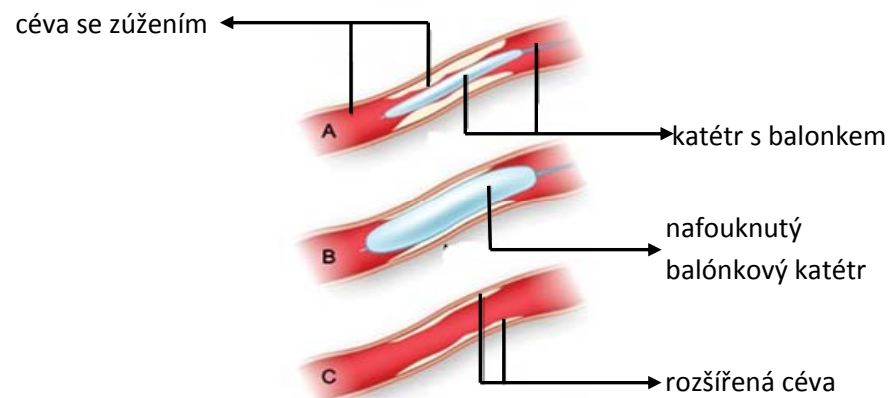
- **hotovostí** v informačním centru, které najdete ve vstupní hale budovy A (modrá budova)
- **bankovním převodem**
- **platební kartou** v informačním centru nebo na pokladně FNOL

■ K jakému výkonu jsem byl/a vlastně přijat?

Perkutánní transluminální angioplastika (PTA) a subintimální rekanalizace (SIR) jsou výkony intervenční radiologie (metody, která nám umožňuje nahradit či usnadnit chirurgický výkon pod dohledem zobrazovací techniky). Liší se svým provedením, avšak Vaše péče a režim v průběhu hospitalizace jsou u obou případů zcela totožné.

PTA - Perkutánní transluminální angioplastika

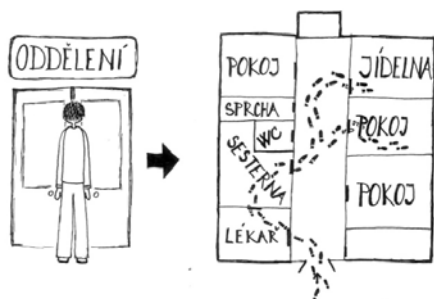
Jedná se výkon, kdy je mechanicky pomocí speciálního balónku rozšiřována céva. Balónek je umístěn na zavaděči, který se do postižené cévy zavádí skrze vpich v tříse. Před výkonem je místo vpichu umrtveno. Po zavedení speciálního katétru na postižené místo se balónek nafoukne na 1-2 minuty, vyjme se a céva se stává opět průchodnou. V případě potřeby je možné cévu vyztužit také kovovou sítkou tzv. stentem. Vše je prováděno pod rentgenovou kontrolou, kdy je Vaše cévní řečiště radiologovi zobrazeno pomocí kontrastní látky, která je Vám během výkonu aplikována přes již zavedený katétr.

SIR - subintimální rekanalizace

Jedná se o výkon, kdy je do stěny uzavřené cévy přes tříse zaváděn vodič („drátek“) se smyčkou na konci. Tím se vytvoří nový průchod (luminum cévy) pro průtok krve. Tento prostor je opět rozšířen balónkovou technikou, jako je tomu u PTA. Vše je prováděno pod rentgenovou kontrolou, kdy je Vaše cévní řečiště radiologovi zobrazeno pomocí kontrastní látky, která je Vám během výkonu aplikována přes již zavedený katétr.

■ 0. den hospitalizace – den PŘIJETÍ

Co mě dnes čeká?

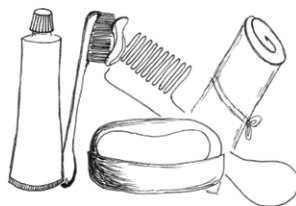
- přijetí lékařem k hospitalizaci
- příchod na oddělení
- příprava před výkonem
- režimová omezení

Po příchodu na naše oddělení a přijetí lékařem k hospitalizaci si Vás převezme všeobecná sestra, která se o Vás pro tento den bude starat. Provedeme Vás oddělením a přidělíme Vám Váš pokoj.

Nejste si jisti, co budete v průběhu hospitalizace potřebovat? Poradíme Vám.

BUDU potřebovat:

- hygienické potřeby, ručník, mýdlo, toaletní papír, kartáček na zuby, zubní pastu
- pyžamo, župan, vhodné přezůvky (nepadající z nohou, nejlépe s páskem přes patu, pohodlné, doporučujeme s protiskluzovou podrážkou = z důvodu předcházení pádu)

NEBUDU potřebovat:

- šperky a jiné cennosti; větší obnos hotovosti; cennou elektroniku

Máte u sebe cennost? Požádejte sestru o **uložení cenností do trezoru**, který je Vám k dispozici na našem oddělení.

■ 2. den hospitalizace – den PO VÝKONU

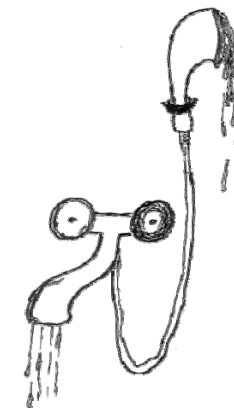
Ráno Vám bude proveden PŘEVAZ rány:

- všeobecná sestra odstraní krytí rány
- lékař pohledem a pohmatem zkontroluje místo vpichu a končetiny (jejich citlivost, teplotu a prokrvení)
- místo vpichu se již dále nebude krýt

Jak se mám (po 24hodinovém klidovém režimu) o místo vpichu starat?

- dodržujte Vaši zvyklou hygienu (třísko můžete bez obav namočit)
- v případě, že Vám v třísele vznikl hematom (modřina), dávejte na něj mast – Heparoid, která urychluje vstřebávání a vymizení hematomu (o tuto mast požádejte Vaši ošetřující sestru)

■ Následující dny hospitalizace

Na co ještě nebylo odpovězeno?

Budu v průběhu hospitalizace dostávat injekce?

Ano. Od výkonu po dobu 3 dnů Vám sestra bude aplikovat injekce pod kůži. A to na ředění krve k prevenci hluboké žilní trombózy (tvorby krevních sraženin).

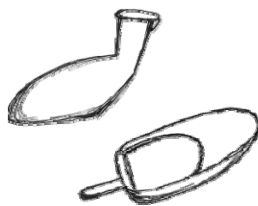
Jak budou vypadat moje další dny v nemocnici?

Dny se budou odvíjet dle režimu oddělení. V případě dobrého zdravotního stavu (který spolu s Vámi zhodnotí lékař) Vám nic nebrání se vrátit k aktivitě, jakou jste měli před vyšetřením.

Jak budu v průběhu klidového režimu jíst, pít, chodit na toaletu, ...?

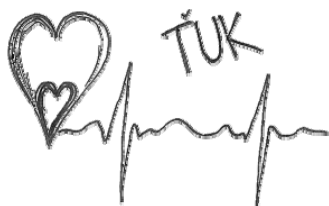
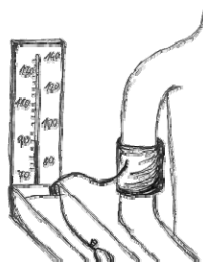
Ošetřující personál udělá v průběhu následujících 24 hodin maximum pro to, aby Vám pomohl v dodržování klidového režimu. (Podává tekutiny; v případě potřeby poskytne močovou láhev či podložní mísu, apod.)

Nebojte se, v případě potřeby si zvonkem přivolat pomoc!

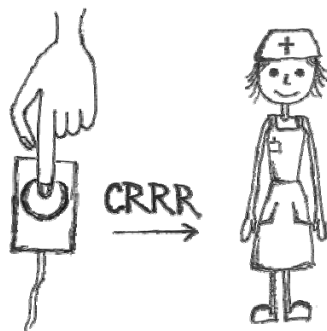

Ošetřující sestra Vám bude po výkonu v pravidelných intervalech kontrolovat:

- **Krevní tlak a puls** (neboli tep)
- **Tříslo** - zda místo vpichu nekrvácí
- zda v tomto místě nevzniká hematom (neboli modřina)
- **citlivost, teplotu a prokrvení** dolních končetin
- **Váš celkový zdravotní stav**

- ? Máte studenou či necitlivou končetinu, na které se výkon prováděl?
- ? Vidíte, že Vám prosakuje krytí místa vpichu krví?
- ? Máte bolesti v místě výkonu nebo kdekoliv jinde?
- ? Není Vám dobře?
- ? Máte jakékoli potíže?

NEČEKEJTE! Informujte o tom Vaši ošetřující SESTRU.

Kdy začíná příprava před výkonem a co to znamená?

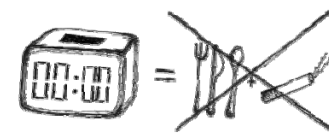
- V průběhu tohoto dne Vás čeká příprava k výkonu. Všeobecná sestra Vám změří **tzv. klaudikační interval**, což znamená, kolik metrů ujdete na chodícím páse, než začnou bolesti v nohou.
- Další část přípravy spočívá v oholení místa vpichu v třísle, s čímž Vám pomůže ošetřující personál.
- U žen příprava zahrnuje také odlakování nehtů a to na nohách i rukách.

Co to znamená režimová omezení? Něco nesmím?

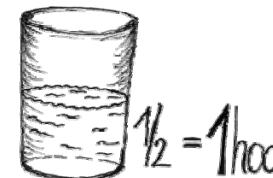
- Jako prevenci komplikací, musíte dodržet tato pravidla:

 Pozor! OD PŮLNOCI až do výkonu:

Je zakázáno jíst a kouřit!

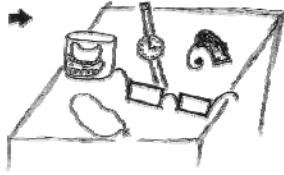
Pít se smí v omezeném množství:
půl sklenice (vody nebo čaje) za hodinu.

■ 1. den hospitalizace – den VÝKONU

Jak se mám ráno sám připravit na výkon?

- Je vhodné, abyste se ráno před výkonem **osprchoval/a**.
- Také je potřeba **odložit** si šperky a hodinky, brýle či kontaktní čočky, zubní protézu a naslouchadlo.

Bude mi ráno před výkonem zdravotnický personál něco dělat?

- S Vaší spoluprací Vám všeobecná sestra změří **krvní tlak, puls** a **tělesnou teplotu**.
- Jste diabetik/čka? Pokud ano, pak Vám bude všeobecnou sestrou změřena **ranní glykémie**, dle které Vám lékař naordinuje **infuzi s glukózou** (neboli cukrem) a **inzulínem**, jakožto náhradu snídaně.
- Léky, které běžně užíváte, si sami **neberte!** Všeobecná sestra Vám je v případě potřeby dle ordinace lékaře připraví.
- Z důvodu lepšího komfortu vyprazdňování moče, po domluvě s Vámi a ošetřujícím lékařem, Vám bude zaveden močový katétr.

V kolik hodin půjdu k výkonu?

- Vaše pořadí a čas výkonu bude určeno lékařem provádějícím zákrok v samotný den vyšetření. Proto se nebojte obrátit na personál a zeptat se na přibližný čas Vašeho výkonu.
- Bylo Vám již oznámeno pořadí a čas Vašeho výkonu? Doporučujeme Vám být v tuto hodinu kompletně připraven/á k výkonu a vyčkávat na lůžku. Personál Vás v tento čas odveze ve Vašem lůžku na oddělení intervenční radiologie.

VÝKON

Mám z výkonu obavy!

Nemějte. Po celou dobu výkonu s Vámi bude komunikovat radiologická sestra, která Vás spolu s lékařem bude informovat o průběhu výkonu. Bude se průběžně ptát na Vaše pocity, proto se v případě jakýchkoli obtíží neobávejte svěřit. Ošetřující personál na oddělení intervenční radiologie vždy dělá maximum pro to, aby pro Vás byl výkon, co nejméně nepříjemný.

PO VÝKONU

Jak bude vypadat třísla po výkonu?

V průběhu výkonu vznikne v třísle drobná ranka. Ta bude po ukončení zákroku překryta sterilním krytím, fixována dvěma do kříže nalepenými pruhy náplasti a zatížena sáčkem s pískem.

Proč sáček s pískem?

Jedná se o prevenci krvácení z místa vpichu. Doba zatížení vzniklé ranky, určí lékař. Obvykle se jedná o 2 až 6 hodin.

Mohu po výkonu jíst a pít?

Ano. Po výkonu můžete hned jíst a pít v neomezeném množství.

Máte-li hlad! Požádejte ošetřující personál o Váš oběd. Rádi Vám ho kdykoli v průběhu dne nabídnou.

Budu mít režimová omezení i po výkonu?

Ano. A proč? Kvůli prevenci komplikací a to například krvácení z rány, vznik hematomu neboli modřiny.

Proto dodržujte tato pravidla:

 Pozor! Je **NUTNÉ** dodržet **24 hodinový klidový režim na lůžku**, to znamená:

- poloha na zádech
- omezení veškerých činností, které aktivují břišní svalstvo - neotáčet se ze strany na stranu, neposazovat se, apod.

